

**informatieboekje
groep 5
schooljaar 2023-2024**

Rubenshof 8 / 4907 MX OOSTERHOUT / 0162-452361
Nevenvestiging: Kruidenlaan 32 / 4907 AB / 0162-727126
rubenshof@obsrubenshof.nl / www.obsrubenshof.nl

Beste ouders/verzorgers,

Voor u ligt het leerstofoverzichtboekje van uw kind, dat nu in groep 5 zit. Wij hopen dat een heleboel dingen, na het lezen van dit boekje, u wat duidelijker zijn geworden.

Hebt u echter nog vragen en/of opmerkingen over bepaalde zaken, dan kunt u altijd bij ons terecht, door ons te mailen of te bellen.

De intern begeleider voor de groepen 5 is Shanti Tak.

Met vriendelijke groeten,

Mariska van Houten
Hendy Oomen
Hella Zijlmans

Taal

Wij werken met de nieuwste versie van de taalmethode Taal Actief; Taal Actief 5.

Jezelf presenteren, je uiten, naar anderen luisteren en op hen reageren; wie goed kan communiceren staat met zelfvertrouwen in de wereld. Door taal laat je zien wie je bent en maak je contact met anderen. Verbindingen kunnen aangaan met anderen vergroot je kansen op geluk en welbevinden. In de Taal Actief 5 staat goed leren communiceren dan ook centraal.

De uitgangspunten van Taal Actief 5 zijn:

- Om kinderen goed te leren communiceren heeft Taal actief acht communicatiedoelen in acht thema's uitgewerkt: elkaar leren kennen, je uitdrukken, een mening vormen, overtuigen, samen beslissen, informeren, uitleggen en verhalen bedenken. Kinderen herkennen de doelen voor hun eigen communicatie en realiseren zich dat taal hen helpt om hier beter in te worden. In elk thema maken zij een schrijfproduct en een spreek- en luisterproduct dat bij dat doel past en dat aansluit bij hun eigen taalgebruik en interesse. Alles wat ze hebben geleerd in de lessen ervoor, passen ze in hun producten toe: de nieuwe woorden, een gevarieerde zinsbouw en een correcte spelling.
- De duidelijke structuur van Taal actief biedt houvast voor leerkrachten en kinderen. De methode heeft heldere lesdoelen en de lessen, die per domein identiek zijn opgebouwd, zorgen voor rust, duidelijkheid en efficiëntie. Zo bereiken de kinderen een hoog niveau van taalbeheersing. Voor de leerlingen wordt bij elke les het lesdoel duidelijk gemaakt: "dit ga je leren" en "dit moet je kunnen na de les". Ook wordt na elke les gereflecteerd.
- Taal actief stimuleert kinderen om actief met taal en spelling aan de slag te gaan. De kinderen groeien door continu te reflecteren op hun eigen taalontwikkeling. De verbinding met begrijpend lezen maakt het lees- en taalonderwijs nog betekenisvoller en motiverender.

Taal Actief is opgebouwd uit acht thema's van elk vier weken. De volgende vier leerstofdomeinen komen in elk thema voor:

1. Woordenschat: leer- en onthoudstrategieën
2. Taal verkennen
3. Schrijven (opstel, brieven, enz.)
4. Spreken en luisteren

Elk thema wordt afgesloten met een toets.

Spelling

Naast de taalmethode gebruiken we de methode Taal Actief 5 Spelling. Deze methode sluit aan bij de thema's van de taalmethode.

Goed kunnen spellen is essentieel om duidelijk te communiceren. Taal Actief hanteert daarom een nieuwe, krachtige spellingdidactiek die is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- directe instructie
- elke dag een geschreven dictee
- analyse van het hele woord op basis van de klank
- continue herhaling

Bij het aanleren van een nieuwe spellingcategorie doorlopen we drie stappen:

1. voordoen
2. samen doen
3. zelf doen

Taal Actief Spelling bestaat uit een leerlijn onveranderlijke woorden en een leerlijn werkwoorden. De leerlijn onveranderlijke woorden bevat alle spellingcategorieën. De categorieën zijn gekoppeld aan een analogiewoord namelijk een dier met een vast pictogram. Alle categorieën hebben een regel.

Bijvoorbeeld:

Woorden met een lange klank aan het einde van een klankgroep: net als *krekel*.

Woorden met een korte klank aan het einde van een klankgroep: net als *kikker*.

Lezen

Technisch lezen

De methode Station-Zuid is een methode **voortgezet technisch lezen** voor groep 4 t/m 8. Naast technisch en vloeiend lezen komt ook leesbevordering expliciet aan bod, onder meer door een spannend vervolghaar over de Brandweerclub, een groep kinderen die avonturen beleeft in een oude brandweerkazerne. Uitgangspunt is dat in groep 5 elke dag voortgezet technisch lezen wordt aangeboden,

Drie soorten lessen wisselen elkaar af:

1. Basisinstructieles (30 minuten)
2. Herhalingsinstructieles (30 minuten)
3. Leesbevorderingsles (45 minuten)

Het jaarprogramma bestaat uit vier blokken. Elk blok is thematisch opgebouwd en omvat zeven lesweken, een toetsweek en een week uitloop.

De methode biedt instructie en verwerking op drie niveaus:

- 1-ster voor zwakke lezers.
- 2-ster voor gemiddelde lezers
- 3-ster voor sterke lezers.

Om te bepalen op welk niveau de kinderen lezen wordt er drie keer per jaar de “drie-minuten-leestest” en de “avi-toets” afgenomen. Aan de hand van de resultaten wordt er een nieuwe indeling gemaakt voor de leesmethode. In iedere klas zitten twee instructiegroepen. We streven ernaar deze instructiegroepen zo klein mogelijk te houden, zodat er veel persoonlijke aandacht is en er veel “leeskilometers” gemaakt worden.

Begrijpend lezen

Door te lezen ontmoet je de wereld. We lezen teksten om informatie te verwerven, te leren, te ontspannen en te genieten van verhalen en boeken. Lezen en begrijpen wat je leest zijn onmisbare vaardigheden om mee te kunnen doen in de maatschappij. Actief en verdiepend lezen in verschillende tekstsoorten heeft de aandacht in ons onderwijsaanbod. Hierbij sluiten we aan bij actuele thema's die centraal staan.

Hiervoor hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. een tekstgerichte aanpak
2. rijke teksten als basis
3. tekstbegrip door herhaald en verdiepend lezen
4. samen actief aan de slag met teksten.

Uitgangspunt is het bieden van onderwijs dat bij de kinderen de leeshonger aanwakkert, de nieuwsgierigheid prikkelt en laat ervaren dat begrijpend lezen boeiend kan zijn.

Tijdens de lessen staat altijd centraal:

- De les start met een trigger.
- Er staat altijd een tekstgerichte vraag centraal, die ook zichtbaar blijft voor de leerlingen.
- Voorkennis activeren over het onderwerp gebeurt altijd met een actieve werkvorm.
- De leerkracht 'modelt' middels hardop denkend voordoen en gaat daarna over naar begeleid inoefenen.
- We maken actief aantekeningen in de tekst: We willen dat kinderen in de tekst op zoek gaan naar bewijs voor de antwoorden op vragen. Als leerkracht doen wij dit hardop denkend en schrijvend voor. We hebben schoolafspraken over het maken van aantekeningen in de tekst ('Actief lezen met de pen'), die vanaf groep 1 t/m 8 worden opgebouwd en gehanteerd.

Wij werken voor begrijpend lezen met de methode Nieuwsbegrip. Voor het leesonderhoud werken we met de technisch-lezen-methode Station Zuid, waarbij de kinderen op eigen niveau het technisch lezen verder ontwikkelen.

Rekenen

We werken met de vernieuwde versie van de methode Pluspunt. Pluspunt is opgebouwd uit tien blokken rondom een bepaald thema. Elk blok duurt drie weken en bestaat uit vijftien lessen.

Les	Inhoud
1 t/m 11	• instructie en oefenen van nieuwe doelen• instructie en oefenen van toetsdoelen, onderhouden en automatiseren van rekenvaardigheden
12	• toets
13 t/m 15	• diagnosticeren• remediëring, herhaling, verrijking

Les 1, 3, 6, 8, 11 en 13 zijn leerkrachtgebonden lessen, waarin de nieuwe doelen uitgelegd worden op fundamenteel niveau (de minimumdoelen) en op streefniveau (de basisdoelen).

De overige lessen zijn zelfstandig werklessen, waarbij we differentiëren. Deze lessen worden begonnen met tien minuten automatiseren in het werkboek, waarna de leerlingen aan de desbetreffende les beginnen. Les 12 is de toetsles, waarna er herhaald en verrijkt wordt.

De leerstof in Pluspunt is ingedeeld in zes domeinen:

1	getallen en bewerkingen: oriëntatie getallen
2	getallen en bewerkingen: optellen en aftrekken t/m 1000
3	vermenigvuldigen en delen
4	meten, tijd, geld
5	meetkunde
6	tabellen en grafieken

Wat komt er aan de orde in groep 5?

1. oriëntatie getallen

- herhaling optellen en aftrekken t/m 100
- telrij t/m 1000
- splitsen in en samenvoegen van honderdtallen, tientallen en eenheden
- getallen plaatsen en aflezen op streepjes lege getallenlijn t/m 1000

2. optellen en aftrekken

- optellen en aftrekken t/m 100 met de strategieën rijgen, aanvullen en rijgen met te veel
- optellen t/m 1000 met rijgen in maximaal twee sprongen
- aftrekken t/m 1000 met splitsen
- aftrekken t/m 1000 met rijgen met te veel

3. delen

- tafels 1 t/m 10 automatiseren
- deelsom uitrekenen m.b.v. keersom, deelsom weergeven op getallenlijn, deelsom met rest

4. meten, tijd en geld

- meten
gram en kilogram, lengte in mm, cm en dm, omtrek en oppervlakte
- tijd
digitaal : hele en halve uren en kwartieren
analoog en digitaal : 5 en 10 minuten voor en over heel uur
analoog en digitaal : 5 en 10 minuten voor en over half uur
jaarkalender

5. meetkunde

- figuren vergroten en verkleinen
- van een ruimte een plattegrond in de juiste verhouding maken
- met behulp van een kaart of plattegrond tekenen en beschrijven hoe je van de ene naar de andere kant kunt komen
- bovenaanzichten en standpunten bepalen.

6. Verbanden

- stapel – lijndiagrammen

Bij deze methode leren de kinderen *betekenisvol rekenen*. Ze weten bij een kale som een verhaal te bedenken en te tekenen en ze kunnen vertellen wat de waarde is van het getal en waar je dat in de tekening ziet. Belangrijk is dat kinderen zonder te tellen een som uitrekenen.

Schrijven

We gebruiken de methode Pennenstreken versie 2. Met gevarieerde opdrachten beogen we een goede schrijfhouding en een leesbaar, duidelijk handschrift, dat ook leesbaar blijft bij een hoger schrijftempo. De kinderen schrijven met een vulpen die ze meenemen vanuit groep 4. Als deze vulpen stuk is, moeten de kinderen zelf een andere vulpen aanschaffen. Alleen na overleg met de leerkracht kan er voor ander schrijfmateriaal gekozen worden.

In groep 5 hebben we twee schrijflessen per week. Deze zijn gekoppeld aan het vak spelling. Op deze manier ondersteunt het leren schrijven het leren spellen.

Wereldoriëntatie

We maken gebruik van Faqta, een uitdagende methode voor de wereldoriënterende vakken (aardrijkskunde, geschiedenis en natuur/techniek). Faqta is een digitaal leerplatform waar deze vakken in verschillende thema's aangeboden worden. Door middel van filmpjes en vragen doorlopen de kinderen de lessen (tegels) op hun chromebook en in hun werkboekje. Daarnaast werken de kinderen samen aan uitdagende technische, creatieve en constructieve opdrachten die verband houden met het thema waar we op dat moment mee bezig zijn, waarbij de leerkracht zorgt voor structuur en ondersteuning.

Deze werkwijze sluit goed aan bij de 21^e eeuwse vaardigheden die wij de kinderen willen leren.

Dit jaar komen de volgende thema's aan bod:

- Kijk! Hier woon ik
- Jagers en boeren
- TOPO: kaart van je woonplek
- Grieken en Romeinen
- Onze blauwe aarde

Verkeer

Wij werken dit jaar met de digitale verkeersmethode van VVN. Deze methode heeft de mogelijkheid om realistische voorbeelden uit de eigen omgeving te laten zien. De methode bestaat uit verkeerslessen, praktijklessen en thuisopdrachten. Met deze methode worden de leerlingen goed voorbereid op veilig en zelfstandig deelnemen aan het verkeer.

Gymnastiek

Er is twee keer per week drie kwartier gymnastiek in de gymzaal in de Kruidenlaan. Een van deze lessen worden verzorgd door vakleerkracht Ali. De tweede les wordt verzorgd door de eigen leerkracht. Spellessen en technieklessen worden afgewisseld.

Gymkleding en goede gymschoenen (zonder zwarte zool) zijn belangrijk.

Muziek

In groep 5 geeft een vakleerkracht, meneer Paul, de volgende onderdelen met betrekking tot muzikale vorming:

- Het zingen van liedjes.
- Liedjes begeleiden met instrumenten; maatbegeleiding door middel van ritme-instrumenten, ritmische begeleiding en harmonische begeleiding (bijvoorbeeld de xylofoon).
- Parameters; hoog-laag, vlug-langzaam, kort-lang en hard-zacht.
- Muziek beluisteren: ontspannend luisteren, sfeer bepalen, vrije beweging.
- Melodische vorming; la-so-mi, het zingen van liedjes met grotere intervallen.
- Ritmische vorming door middel van klappen, improvisatie en het werken met ritme-instrumenten.
- Bewegen op muziek: volksdansen en vrij bewegen.

Handvaardigheid en tekenen

Iedere week hebben we lessen handvaardigheid en/of tekenen. De leerlingen leren hierin verschillende technieken en diverse beeldelementen komen aan de orde, zoals vorm, constructie, beweging, kleur, compositie en ruimte. Er is ook ruimte voor themalessen en vrije knutselopdrachten. Ook binnen de lessen van Faqta zijn we regelmatig met creatieve opdrachten bezig. Dit schooljaar gaan we ook gebruik maken van de methode 'Laat maar zien'. Met behulp van deze methode zullen we het creatieve proces meer centraal stellen. Ook gaan we met de kinderen kijken naar eigen werk, werk van medeleerlingen en kijken naar de wereld om ons heen en daarop reflecteren.

Dramatische vorming

De lessen dramatische vorming worden regelmatig gegeven. Vaak combineren wij dit met de kanjerlessen. Het programma leert de kinderen zich vrijer ten opzichte van elkaar te bewegen en te uiten. Gevoelens, mimiek, uitbeelden en dansen zijn enkele thema's.

Dagopening

Twee keer per jaar houden de kinderen een dagopening. De kinderen vertellen een keer over een zelfgekozen onderwerp en ze doen een keer een boekbespreking. Ze vertellen dan over een favoriet boek en lezen hieruit voor.

De kinderen weten tenminste één week van te voren, wanneer ze een dagopening hebben. Ze zijn verplicht om minstens één keer per jaar een zogenaamde 'cognitieve' dagopening te doen, dat wil zeggen iets in eigen woorden vertellen over een onderwerp, waarvoor ze op verschillende manieren informatie kunnen verwerven (informatieve boeken zoeken in de bibliotheek, zoals Informatie Junior, via de computer en ook een gesprek met iemand die veel van het gekozen onderwerp afweet, kan veel informatie opleveren!).

De kinderen krijgen nog uitleg over het voorbereiden van de dagopening. U mag uw kind natuurlijk helpen bij de voorbereiding van een dagopening, maar laat uw kind het wel in eigen woorden schrijven.

Huiswerk

Na de herfstvakantie krijgt groep 5 één keer per maand huiswerk. Na april wordt dit één keer in de twee weken. De bedoeling van het huiswerk is om de kinderen te leren om het huiswerk netjes en goed te doen en om het op tijd in te leveren. Incidenteel worden er ook werkbladen met betrekking tot de zaakvakken (Faqta) meegegeven.

Als kinderen extra oefenwerk voor een vak mee naar huis krijgen (dit wordt altijd met ouders besproken), wordt er in overleg besloten of het reguliere huiswerk ook gemaakt wordt of niet.

De kanjeraanpak

De kanjeraanpak richt zich op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Door verhalen en oefeningen krijgen kinderen inzicht in hun eigen gedrag en dat van de ander. Ze leren om te gaan met hun gevoelens, voor zichzelf op te komen, te luisteren naar anderen en conflicten op een goede manier op te lossen. Iedere week staat de kanjeraanpak een half uur op het rooster.

De ene week wordt een verhaal aan de hand van een prentenboek verteld, en de andere week worden er samenwerkings- en vertrouwensspelletjes gespeeld. Daarnaast vormt de kanjeraanpak een onderdeel van de dagelijkse begeleiding van de kinderen.

De pijlers van de aanpak zijn:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We hebben plezier met elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig

In het Grote Kanjerboek (groep 5 t/m 8) staat het verhaal van Mister Peanut centraal. Een zwerver die op allerlei manieren sociaal de mist ingaat en door de kinderen geholpen wordt. Met de afspraken, de verhalen, de samenwerkings- en vertrouwens oefeningen, de tips, de afwisselende werkvormen en het voortdurend beroep doen op het groepsgevoel, streven we na dat kinderen:

- Zichzelf kunnen presenteren
- Positief denken over zichzelf
- Kunnen zeggen: er zijn mensen die me aardig vinden
- Kunnen zeggen: niet iedereen is mijn vriend(in) en dat geeft niks
- Zich kunnen voornemen te luisteren naar kritiek
- In vervelende situaties kunnen vertellen wat hen dwars zit en nadenken over hoe dit te veranderen is
- De schouders kunnen ophalen als iemand met opzet blijft plagen
- Maatregelen kunnen nemen als ze worden lastig gevallen.
-

Executieve functies

Dit schooljaar werken wij weer met de methode LEF (Leerlijn Executieve Functies). Hierin wordt uitgegaan van zes hoofdvaardigheden: flexibiliteit, concentratie, impulsbeheersing, motivatie, zelfbeeld en planning & organisatie. Deze functies zijn belangrijk bij het leren efficiënt, sociaal en doelgericht handelen. We werken met een doorgaande lijn van groep 1 t/m 8. We werken per periode aan verschillende doelen waarin de executieve functies herhaaldelijk aan bod komen.

september 2023